

STRONA BIERNA / THE PASSIVE VOICE / DAS PASSIV

Ogólna struktura strony biernej / Genral structure of the passive voice / Allgemeine Struktur des Passivs

podmiot subject Subjekt	czasownik posiłkowy w formie osobowej auxiliary verb (personal form) Hilfsverb (Personalform) <i>być (bywać), zostać (zostawać)</i>	imiesłów przymiotnikowy bierny passive adjectival participle Adjektiv-Partizip Passiv	 dopełnienie object Objekt <i>przez + B.</i>
--------------------------------------	---	--	--

Chory pacjent	jest	operowany	przez dobrego specjalistę.
Ta książka	bywa	czytana	przez młodzież.
Pan Tadeusz	został	wyreżyserowany	przez Andrzeja Wajdę.
Nasz dom	zostanie	zaprojektowany	przez architekta.

ASPEKT / ASPECT / ASPEKT

ZNACZENIE ASPEKTU NIEDOKONANEGO I DOKONANEGO / THE MEANING OF IMPERFECTIVE AND PERFECTIVE ASPECT / BEDEUTUNG DES VOLLENDETEN UND UNVOLLENDETEN ASPEKTES

<i>Wczoraj pisałem artykuł na konferencję. Pan Piotr będzie budował nowy dom. Marysia powoli zdrowieje. Adam spał przez cały film.</i>	<i>Wczoraj napisałem artykuł na konferencję. Pan Piotr zbuduje nowy dom. Marysia już wyzdrowiała. Adam przespał cały film.</i>
czasowniki niedokonane ujmują czynności, procesy, stany w trakcie ich dziania się, trwania w czasie / imperfective verbs denote actions and processes in progress as well as temporary states / imperfektive Verben beschreiben Tätigkeiten, Prozesse, Zustände, die andauern.	czasowniki dokonane sygnalizują, że dana czynność, proces czy stan zostały zakończone w przeszłości lub zakończą się w przyszłości / perfective verbs signal that a given activity, process or state have reached completion in the past or that they will be completed in the future / perfektive Verben signalisieren, dass die jeweilige Handlung, der Prozess oder Zustand in der Vergangenheit abgeschlossen wurde bzw. in der Zukunft beendet wird.

SPOSOBY TWORZENIA FORM ASPEKTU DOKONANEGO / METHODS OF PERFECTIVE ASPECT CONSTRUCTION / BILDUNG DES VOLLENDETEN ASPEKTES

Sposób tworzenia Method of construction Bildungsart	niedokonany imperfective unvollendet	dokonany perfective vollendet
Prefiksacja Prefixation Präfigierung	pisać	napisać
	czytać	przeczytać
wymiana sufiksu tematycznego modification of the stem suffix Änderung im Verbstammsuffix	kupować	kupić
	rzucać	rzucić
alternacja (modyfikacja tematu) alternation (internal modification of the stem) Alternation (Modifizierung des Verbstamms)	nazywać	nazwać
	spotykać	spotkać
supletywizm (zmiana tematu) suppletion (stem replacement) Suppletivismus (Änderung des Verbstamms)	mówić	powiedzieć
	widzieć	zobaczyć

PREFIKSACJA / PREFIXATION / PRÄFIGIERUNG

Prefiks prefix Präfix	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet	Prefiks prefix Präfix	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet
z-	jeść	zjeść	wy-	pić	wypić
	robić	zrobić		prasować	wyprasować
	rozumieć	zrozumieć		tłumaczyć	wytłumaczyć
s-	chować	schować	prze-	czytać	przeczytać
	kończyć	skończyć		nocować	przenocować
	próbować	spróbować		orać	przeorać
za-	czekać	zaczekać	na-	pisać	napisać
	placić	zapłacić		rysować	narysować
	tańczyć	zatańczyć		uczyć się	nauczyć się
po-	liczyć	policzyć	o-	budzić się	obudzić się
	malować	pomalować		golić się	ogolić się
	znać	poznać		siwieć	osiwieć
u-	gotować	ugotować	przy-	witać	przywitać
	myć (się)	umyć (się)		drobić	rozdrobić
	szyc	uszyć		od-	separować

WYMIANA SUFIKSU TEMATYCZNEGO ± ALTERNACJA / MODIFICATION OF THE STEM SUFFIX ± ALTERNATION / AUSTAUSCH DES VERBSTAMMSUFFIXES ± ALTERNATION

Sufiksy suffix Suffix	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet	Alternacje alternations Alternationen
-a- : -i-	trafić	trafić	—
	rzucać	rzucić	[ɛ] : [ɛ̃]
	chwycić	chwycić	[t] : [t̃]
	puszczać	puścić	[ɕ] : [ɕ̃]
	zarabiać	zarobić	[a] : [o]
-a- : -y-	wracać	wrócić	[a] : [u]
	odkurzać	odkurzyć	—
	zaliczać	zaliczyć	—
	powtarzać	powtórzyć	[a] : [u]
	skakać	skoczyć	[a] : [o], [ɛ] : [ɛ̃]
-a- : -e-	otwierać	otworzyć	[v] : [ṽ], [ɛ] : [ɛ̃], [r] : [r̃]
	wycierać	wytrzeć	[ɛ] : [ɛ̃], [r] : [r̃]
-a- : -m-	umierać	umrzeć	[m] : [m̃], [ɛ] : [ɛ̃], [r] : [r̃]
	uśmiechać się	uśmiechnąć się	—
-a- : -n-	zamykać	zamknąć	[y] : [ɔ]
	dać	dać	—
-awa- : -a-	sprzedawać	sprzedać	—
	stawać się	stać się	—
-owa- : -i-	kupować	kupić	[p] : [p̃]
-owa- : -a-	przyjmować	przyjąć	[m] : [ɔ]
-ywa- : -a-	odpoczywać	odpocząć	—
-ywa- : -y-	podszyc	podszyc	—
-ywa- : -a-	podszyc	podszyc	—
-ywa- : -a-	podszyc	podszyc	—
-ywa- : -a-	podszyc	podszyc	—

ALTERNACJA (MODYFIKACJA TEMATU) / ALTERNATION (INTERNAL MODIFICATION OF THE STEM) / ALTERNATION (MODIFIZIERUNG DES VERBSTAMMS)

Alternacje alternations Alternationen	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet	Alternacje alternations Alternationen	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet
[y] : [ø]	spotykać	spotkać	['e] : [ø]	przebierać	przebrać
	wysyłać	wysłać			
	przerywać	przerwać	[ø] : [e], [y] : [ø]	rozrywać	rozerwać
	porywać	porwać		rozpychać	rozepchać

ZMIANA TEMATU FLEKSYJNEGO (SUPLETYWIZM) / STEM REPLACEMENT (SUPPLETION) / ÄNDERUNG DES VERBSTAMMS (SUPPLETIVISMUS)

Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet
brać	wziąć	siadać	(u)siąść
iść	pójść	składać	złożyć
kłaść	położyć	wchodzić	wejść
mówić	powiedzieć	widzieć	zobaczyć
oglądać	obejrzeć	wyjeżdżać	wyjechać
przychodzić	przyjść	znajdować	znaleźć

FORMALNE (LEKSYKALNE) WYKŁADNIKI ASPEKTU / FORMAL (LEXICAL) MARKERS OF ASPECT / FORMALE (LEXIKALISCHE) AUSDRUCKSMITTEL DES ASPEKTES

Czasownik Verb	Sygnal leksykalny w tekście / lexical marker in the text / lexikalisches Ausdrucksmittel im Text
niedokonany imperfective unvollendet	<i>często, czasem, czasami, wciąż, ciągle, chwilami, momentami, zawsze, zwykle, nieraz, długo, krótko, całymi godzinami (dniami, latami, tygodniami), przez kilka minut (godzin, dni, tygodni, miesięcy, lat), skończyć, przestać, rozpocząć, zacząć, kontynuować</i>
dokonany perfective vollendet	<i>nagle, nieoczekiwanie, zaraz, za chwilę, nareszcie, wreszcie, natychmiast, wkrótce</i>

ASPEKT A CZAS GRAMATYCZNY / ASPECT AND TENSE / DER ASPEKT UND DIE GRAMMATISCHE ZEITFORM

Czasownik niedokonany imperfective unvollendet	Czasownik dokonany perfective vollendet	Czas przeszły past tense Präteritum	Czas teraźniejszy present tense Präsens	Czas przyszły złożony complex future tense zusammengesetztes Futur	Czas przyszły prosty simple future tense einfaches Futur
robić	–	robiłem/ robiłam	robię	będę robił/ będę robiła będę robić	–
–	zrobić	zrobiłem/ zrobiłam	–	–	zrobię
rzucić	–	rzuciłem/ rzuciłam	rzucam	będę rzucił/ będę rzuciła będę rzucać	–
–	rzucić	rzuciłem/ rzuciłam	–	–	rzucę
brać	–	brałem/ brałam	biorę	będę brał/ będę brała będę brać	–
–	wziąć	wziąłem/ wzięłam	–	–	wzmię

	Czas przeszły past tense Präteritum	Czas teraźniejszy present tense Präsens	Czas przyszły future tense Futur
czasownik niedokonany imperfective unvollendet	+	+	analityczny (złożony) complex future tense zusammengesetztes Futur
czasownik dokonany perfective vollendet	+	–	syntetyczny (prosty) simple future tense einfaches Futur

ASPEKT A IMIESŁOWY / ASPECT AND THE PARTICIPLES / DER ASPEKT UND DIE PARTIZIPIEN

Czasownik Verb		Imiesłów przymiotnikowy adjectival participle Adjektiv-Partizip		Imiesłów przysłówkowy adverbial participle Adverbialpartizip	
niedokonany imperfective unvollendet	dokonany perfective vollendet	czynny active Aktiv	bierny passive Passiv	współczesny present Gleichzeitigkeit	uprzedni anterior Vorzeitigkeit
robić	–	robiący	robiony	robiąc	–
–	zrobić	–	zrobiony	–	zrobiwszy
rzucić	–	rzucający	rzucany	rzucając	–
–	rzucić	–	rzucony	–	rzuciwszy
brać	–	biorący	brany	biorąc	–
–	wziąć	–	wzięty	–	wziąwszy

INDEKS WYBRANYCH TERMINÓW GRAMATYCZNYCH UŻYTYCH W KSIĄŻCE

Język polski	Język arabski	Język bułgarski	Język chiński	Język francuski	Język hiszpański	Język rosyjski	Język turecki	Język ukraiński	Język włoski
ALTERNACJA	مشتق	ПРЕГЛАС	音变	ALTERNANCE	ALTERNANCIA	ЧЕРЕДОВАНИЕ	DEĞİŞİMLER	ЧЕРГУВАННЯ	ALTERNANZA
ALTERNACJE	مشتقات (مشتقون به اولى بمضارع)	ПРЕГЛАСИ	音变	ALTERNANCES	ALTERNANCIAS	ЧЕРЕДОВАНИЯ	DEĞİŞİMLER	ЧЕРГУВАННЯ	ALTERNANZE
BIERNIK	معول به اولى (بمضارع)	ВИНТЕЛЕН ПАДЕЖ	辨四格	ACCUSATIF	ACUSATIVO	ВИНТЕЛЬНЫЙ ПАДЕЖ	BELİRTME DURUMU	ЗНАХІДНИЙ ВІДМІНОК	ACCUSATIVO
CELOWNIK	معول به ثاني (بمضارع)	ДАТЕЛЕН ПАДЕЖ	第三格	DATEF	DATIVO	ДАТЕЛЬНЫЙ ПАДЕЖ	YAKLAŞMA DURUMU	ДАВАЛЬНИЙ ВІДМІНОК	DATIVO
CZASOWNIK	فعل	ГЛАГОЛ	动词	VERBE	VERBO	ГЛАГОЛ	YÜKLEM	Дієслово	VERBO
DEKLINACJA	قواعد الصرف القديمة	АРХАЙЧО СКОЛОНЕННЯ	古代变位法	DECLINAISON OBSOLETE	DECLINACIÓN OBSOLETA	АРХАЙЧО СКОЛОНЕННЯ	ESKİ ÇEKİMLER	АРХАЙНИЙ ТИП ВІДМІНОВАННЯ	DECLINAZIONE ARCAICA
DEKLINACJA LICZEBNIKÓW GŁÓWNYCH	قواعد الصرف لأرقام	СКОЛОНЕННЯ НА ФРОЙНІТЕ ЧИСЛІТЕЛНИ ІМЕНА	基数词变位	DECLINAISON DES NUMÉRAUX CARDINAUX	DECLINACIÓN DE LOS NUMERALES CARDINALES	СКОЛОНЕННЯ КОЛИЧЕСТВЕННИХ ЧИСЛІТЕЛНИХ	ASAL SAYI ÇEKİMLERİ	ВІДМІНОВАННЯ ВЛАСНЕ КИЛЬКІСНИХ ЧИСЛІВНИКІВ	DECLINAZIONE DEI NUMERALI CARDINALI
DEKLINACJA LICZEBNIKÓW PORZĄDKOWYCH	قواعد الصرف للأرقام الترتيبية	СКОЛОНЕННЯ НА ФРОЙНІТЕ РЕДНИ ІМЕНА	序数词变位	DECLINAISON DES NUMÉRAUX ORDINAUX	DECLINACIÓN DE LOS NUMERALES ORDINALES	СКОЛОНЕННЯ ПОРЯДКОВИХ ЧИСЛІТЕЛНИХ	SIRA SAYI ÇEKİMLERİ	ВІДМІНОВАННЯ ПОРЯДКОВИХ ЧИСЛІВНИКІВ	DECLINAZIONE DEI NUMERALI ORDINALI
DEKLINACJA LICZEBNIKÓW ZBIOROWYCH	قواعد الصرف للأرقام الجماعية	СКОЛОНЕННЯ НА ФРОЙНІТЕ ЧИСЛІТЕЛНИ ІМЕНА С ТВАРЯ	集合数词变位	DECLINAISON DES NUMÉRAUX COLLECTIFS	DECLINACIÓN DE LOS NUMERALES COLECTIVOS	СКОЛОНЕННЯ СОБІРАТЕЛЬНИХ ЧИСЛІТЕЛНИХ	TOPLULUK SAYILARININ ÇEKİMLERİ	ВІДМІНОВАННЯ ЗІРНИХ ЧИСЛІВНИКІВ	DECLINAZIONE DEI NUMERALI COLLETTIVI
DEKLINACJA MIESKA	صرف المذكر	СКОЛОНЕННЯ НА ФРОЙНІТЕ ОД МІЖКИ РОДУ	阳性变位法	DECLINAISON MASCULINE	DECLINACIÓN MASCULINA	СКОЛОНЕННЯ МУЖСЬКОГО РОДА	ERİL ÇEKİM	ВІДМІНОВАННЯ ІМЕННИКІВ ЧОЛОВ'ЯЧОГО РОДУ	DECLINAZIONE MASCHILE
DEKLINACJA NIJAKA	صرف المصائب	СКОЛОНЕННЯ НА СЪВРЕМНІТЕЛНИТЕ ОД СРЕДНЬО РОДУ	中性变位法	DECLINAISON NEUTRE	DECLINACIÓN NEUTRA	СКОЛОНЕННЯ СРЕДНЬО РОДА	YANSIZ ÇEKİM	ВІДМІНОВАННЯ ІМЕННИКІВ СЕРЕДНЬОГО РОДУ	DECLINAZIONE NEUTRA
DEKLINACJA PRZYMIOTNIKÓW MIĘKOTEMATOWYCH	صرف الصفات لتهيأ حرف رقيقة الطلاق	СКОЛОНЕННЯ НА ПРИДАТКЕЛНИТЕ ІМЕНА С М'ЯКОЮ ОСНОВА	词干以软辅音结尾的形容词变位法	DECLINAISON DES ADJECTIFS EN MOLLE	DECLINACIÓN DE ADJETIVOS CON TERMINACIÓN BLANDA	СКОЛОНЕННЯ ІМЕН ПРИДАТКЕЛНИХ С М'ЯКОЮ ОСНОВОЮ	YUMUŞAK SESSİZLE SONLANAN SIFAT ÇEKİMLERİ	ВІДМІНОВАННЯ ПРИКМЕТНИКІВ З М'ЯКОЮ ОСНОВОЮ	DECLINAZIONE DEGLI AGGETTIVI CON TEMA DOLCE
DEKLINACJA PRZYMIOTNIKÓW TWARDOTEMATOWYCH	صرف الصفات لتهيأ حرف غليظة الطلاق	СКОЛОНЕННЯ НА ПРИДАТКЕЛНИТЕ ІМЕНА С ТВАРЯ	词干以硬辅音结尾的形容词变位法	DECLINAISON DES ADJECTIFS EN DURE	DECLINACIÓN DE ADJETIVOS CON TERMINACIÓN DURA	СКОЛОНЕННЯ ІМЕН ПРИДАТКЕЛНИХ С ТВЕРДОЮ ОСНОВОЮ	SERT SESSİZLE SONLANAN SIFAT ÇEKİMLERİ	ВІДМІНОВАННЯ ПРИКМЕТНИКІВ З ТВЕРДОЮ ОСНОВОЮ	DECLINAZIONE DEGLI AGGETTIVI CON TEMA DURO
DEKLINACJA WSPÓLczesna	الصرف المعاصر الحديث	СЪВРЕМЕННО СКОЛОНЕННЯ	现代变位法	DECLINAISON CONTEMPORAINE	DECLINACIÓN CONTEMPORANEA	СЪВРЕМЕННО СКОЛОНЕННЯ	ÇAĞDAŞ ÇEKİMLER	СУЧАСНИЙ ТИП ВІДМІНОВАННЯ	DECLINAZIONE CONTEMPORANEA
DEKLINACJA ZENSKA	تصرف المؤنث	СКОЛОНЕННЯ НА СЪВРЕМНІТЕЛНИТЕ ОД ЖЕНСЬКО РОДУ	阴性变位法	DECLINAISON FEMINE	DECLINACIÓN FEMENINA	СКОЛОНЕННЯ ЖЕНСЬКОГО РОДА	DİŞİ ÇEKİM	ВІДМІНОВАННЯ ІМЕННИКІВ ТА ПРИКМЕТНИКІВ ЖІНЧОГО РОДУ	DECLINAZIONE FEMMINILE
DOPELNIACZ	المصائب اليه (المضروب)	РОДИТЕЛЕН ПАДЕЖ	第二格	GÉNITIF	GENITIVO	РОДИТЕЛЬНЫЙ ПАДЕЖ	İLGİ DURUMU	Родовий відмінок	GENITIVO
LICZBA	العدد	ЧИСЛО	数	NOMBRE	NÚMERO	Число	SAYI	Число	NÚMERO
LICZBA MNOGA	العدد	МНОЖЕСТВЕННО ЧИСЛО	复数	PLURIEL	PLURAL	Множественное число	ÇOĞUL	Множина	PLURALE
LICZBA POBYDNCZA	الجمع	ЕДИНСТВЕННО ЧИСЛО	单数	SINGULIER	SINGULAR	ЕДИНСТВЕННО ЧИСЛО	TEKİL	Однина	SINGOLARE
LICZEBNIK	الأرقام	ЧИСЛІТЕЛНО ІМЕНЕ	数词	NUMERAL	NUMERAL	ІМЕН ЧИСЛІТЕЛЬНО	SAYISAL	Числівник	NUMERALE
LICZEBNIKI GŁÓWNE	الأرقام الرئيسية	ФРОЙНІ ЧИСЛІТЕЛНИ ІМЕНА	基数词	NUMERALES CARDINAUX	NUMERALES CARDINALES	КОЛИЧЕСТВЕННІ ЧИСЛІТЕЛНІ	ASAL SAYILAR	ВЛАСНЕ КИЛЬКІСНІ ЧИСЛІВНИКІ	NUMERALI CARDINALI
LICZEBNIKI PORZĄDKOWE	الأرقام الترتيبية	ЧИСЛІТЕЛНИ РЕДНИ ІМЕНА	序数词	NUMERAUX ORDINAUX	NUMERALES ORDINALES	ПОРЯДКОВІ ЧИСЛІТЕЛНІ	SIRA SAYILARI	Порядкові числівники	NUMERALI ORDINALI
LICZEBNIKI ZBIOROWE	الأرقام الجماعية (المضروب اليه أو التاعل)	СБІРАТЕЛЬНИ ЧИСЛІТЕЛНИ ІМЕНА	集合数词	NUMERAUX COLLECTIFS	NUMERALES COLECTIVOS	СОБІРАТЕЛЬНІ ЧИСЛІТЕЛНІ	TOPLULUK SAYILARI	Зірні числівники	NUMERALI COLLETTIVI
MIANOWNIK	المصائب اليه أو التاعل (المضروب)	ІМЕНТЕЛЕН ПАДЕЖ	第一格	NOMINATIF	NOMINATIVO	ІМЕНТЕЛЬНИЙ ПАДЕЖ	YALIN DURUM	Називний відмінок	NOMINATIVO
MIANOWNIK LICZBY MNOGIEJ PRZYMIOTNIKÓW	رابع المصائب المضروب	ІМЕНТЕЛЕН ПАДЕЖ МНОЖЕСТВЕННО ЧИСЛА НА ПРИДАТКЕЛНОГО ІМЕНЕ	形容词复数第一格	NOMINATIF DES ADJECTIFS	NOMINATIVO PLURAL DE LOS ADJETIVOS	ІМЕНТЕЛЬНИЙ ПАДЕЖ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА ІМЕН ПРИДАТКЕЛНИХ	ÇOĞUL SIFATLARIN YALIN DURUMU	Називний відмінок множини прикметників	NOMINATIVO PLURALE DEGLI AGGETTIVI